

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 lrt — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzór hirdetések alk. szerint jutányos aron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr

Hentzi-utca.

(S.) Piros pünköszt első napján három színű nemzeti lobogók alatt vonult fel a lelkes hazafias sereg Budavarába, hogy megünnepelje 1849. május 21-ikének ötvenedik évfordulóját. A tiszta honszeretet, a mult iránti szent kegyelet, s a nemes érzelmek egész tömege igazán magasztossá tették az ünnepet, mely egyttal a magyar nemzeti érzület impozáns megnyilatkozása volt.

Mig azonban mi a multnak áldoztunk, az alatt jó szomszédunk Ausztria fővárosában ismét olyan dolog történt, a mely arcunkba kergeti a vért, s önkéntelenül is azt a kérdést veti fel — «Meddig élnek még vissza türelmünkkel?»

Lueger ur botrány, magyarfaló, bandája szemben a mi 50 éves jubileumi ünnepünkkel Bécs egyik utcáját Hentzi utcának nevezte el.

Csinos kis kontra tüntetés elismerjük!

Czélrt érték vele — ez is tökéletesen igaz.

Egy arczul csapással ismét többet kellett zsebrevágni. És az én jó türelmes nemzetem megtörölte elpirult arcját, s nem nézett a kedves szomszéd felé.

A művelt világ minden részébe meg

viszi azután a táviró azt a hirt, hogy Bécsben ismét arczulverték a magyar géniust, s az a gyámoltalan nép hangtalanul türte el a megaláztatást.

Kénytelen vagyok ismét a sokat elcsépeelt klasszikus mondást citálni: «Quo usque tandem abutere . . . patientia nostra?»

Meddig él még vissza türelmünkkel az a had, a melyik ott a sörös korcsma felett igazgatja Bécs sorsát, s intézi aknamunkáját a magyar állam integritása ellen.

Nagyon jól tudom, hogy gyűlölnék bennünket, szeretnének megfojtani mind-egyikünket. Azt meg ők tudják nagyon jól, hogy mi végtelen toleránsak udvariasak voltunk és vagyunk velök szemben.

Meghálálják ezt avvat, hogy a mi jubilaris ünnepünket, a névtelen félistenek emlékűnnepeit, ilyen otromba izetlen ténynyel háborítják meg.

Mikor mi azoknak a hősöknek, kik az ország különböző részein jeltelen sirokban alusszák örök álmukat, emléket szentelünk, nemzeti érzületünket halálosan megbántja egy-egy olyan szurás, a minőben ez alkalommal részesített. Meggondolta-e az az antiszemitizmusban dobzódo alak, hogy mit cselekedett? Tudatában van annak, hogy milyen vért

fog szülni hitvány cselekedete. Én azt hiszem igen, s épen ezért kétszeresen bűnös, kétszeres büntetést kellene kiállania.

Szibériát civilizálják! Igazán kár, mert Lueger urnak nem ártott volna, ha egy kis ingyen utazással tiz, vagy tizenöt évet eltölthetett volna ott.

A klima, mely ugy látszik a civilizált Európában erősen forralja fekelete vért — talán használna, s ha mint agg férfit kerülné vissza, megbecsülné magát, s legfeljebb afelett vitalkozna, hogy a bajor sör jobb-e, vagy pedig az az osztrák gyártmány, melyet a Ráthauskellerben mérnek a vizszemü ostoba osztrákok.

Kíváncsiak vagyunk, hogy ezt az újabb stiklit mi fogja követni. Végképen levetette az álarcot Lueger ur, vagy pedig még maradt egy szemernyi abból a szeméremből, a melyet gyermekkorában vertek belé?

Annyi tény, hogy gyalázatos tettel felháborította a kedélyeket, s a Hentzi-utcát nem fogja neki egy magyar ember sem megbocsátani.

Alkalom adtán azonban igyekezni fogunk visszaadni a kölcsönt szintén így, mert avval a bandával nemes eszközökkel harcolni nem lehet.

Vadvirág.

A „Debreczen“ eredeti tárczája
— Regénymese. —

Irta; **Erényi Nándor.**

Született. Lenn a pinczelakás sötét, piszkos lim-lomjai, az ide-oda dobott bőrdarabok, varga-szerszámok, enyves papirok között kezdett eszmélni.

Örökös homály, nedves pára, köhögésre ingerlő lég vette körül. Bölcsője volt az a pokróczdarab, a melyet az apja elranciaztál alóla és takarónak használt buta, önkívületi, álomtalan álmánál. Nőtt, fejlődött önmagától. Az anyja nem ért rá, hogy gondolja, az apja talán meg se nézte sohasem. Mikor azt a kis ruhát kapott, olesófejta kartonból, amit az anyja egy ócska szoknyájából tákoltt össze, már járnai is tudott.

Kimászott a sok piszkos közül, összekarcolgatta gyenge kis kezét a szanaszétheverő üvegcserepekben, megvérezte lábcskáját a sok hegyes szerszámmal; szinte küzdött a körüfte levő száz ringy-rongygyal, mig eljutott a lépcsőhöz, felkapaszkodott a sok-sok lépcsőfokon, kezén lábán csuszkalva tört fel, kifelé. Aztán kijutott. Ki a nagy ház utvesztőjének kőkoczkás udvarára. Megretent és sirt. Nem hallotta senki. Az anyja mosni ment, az apja odahagyva a munkát, műhelyt, ivott a korcsmában és ő egyedül maradt.

Megijedt a négy óriás faltól. Az apró kisebb-nagyobb lyukak rameredtek ásítózva. Csend volt. Félrt a négyszögletes sötétkék valamitől, a mi feje fölött volt, mely ugy volt tarkázva fénylő pontocskákkal.

Megnyult az árnyék, esteledett. Élénkült a bérház, wiki hazasietett a munkából az otthonába, vagy elsieltett hazulról az életbe. Fenn a negyedik emeleten énekelt egy cselédleány, a varróiskolából pedig vih-gva jöttek le a leányok. Ide-oda taszigáltak egymást a szűk, hátsó cselédlepcsőn és sóvár szemeket vetettek a tanácsosék kiválgított elsőemeleti ablakosára.

Jöttek, mentek, csapkodták az ajtókat, nevettek, sirtak, vigadtak, szomorkodtak. Mindenkinek volt valakije, csak a szegény Vadvirág fetrengett ott a kőkoczkákon.

Az apa jött meg. Két czimborája hozta és támogatták két felől. Kicsibe mult, hogy befelé nem bukott a nyitott csatornába. Mikor a tüdővésztes irnok a harmadik emeletről el-suhant mellette, nem álbatta meg, hogy oda ne szóljon neki:

... Részeg disznó! Mindennap be van rugva.

Ott hagyták az udvar közepén. Be akart támolyogni a pincze lakásba, hát ott sirt a küszöbnél a gyerek. Az ő lánya az ő vére. Fétreugta az utból és lefordult a lépcsőn.

Mindig sötétebb lett. A csillagok eltűnédeztek. A kék égdarab mindig feketébb lett. Nagy esőcseppek kezdtek kopogni az udvar koczkáin. Kip-kop, kip-kop. Vadvirág megszűnt síroli. Az a nedves valami ami forró testecskéjén végig csörgedezett, érdekeini kezdte. Kis tócsák keletkeztek az udvar mélyedéseiben; ő odacsuszott és pacskolta a vizet kezecskéivel. Piszkos sávok húzódtak a ház falán, a csatornából jócskán csorgott a piszkos esőle. A gázlángokat már mindenütt meggyújtották, a

tuloldalról áthallatszottak a kávéházi zenekar hangjai. Behallatszott az a tompa éjjeli moraj, a sóhajto főváros egybe folyó zümmögése. Az éj leszállt a csendes házkolosszusra. És az anyja még se jött. Már nem is érdekelte az eső, öntudatlanul bamult a cseppekbe, melyek sürűen verdesték a köveket. Kis ruhácskája átázott, ugy simult oda testéhez, lábai vörösek voltak az esőcsapkodásaitól. Szőszke haja összetapadva simult homlokára, s ott ült összekuporodva, reszketve az udvar közepén. A pinczéből felhallatszott apja hortogása a részeg ember egyet-egyet röhögött, aztán elcsöndesedett. Olyan mélységes csend lett, hogy a kicsi Vadvirág semmi hangot nem hallván maga körül, fuldokló zokogásban tört ki. Akkor jött meg az anyja a többi mosónéval.

Nagy kosarakban czipelték a gőzölgő ruhát, felültette a meleg, nedves ruhák tetőjébe a síró gyermeket és megverdeste vizes testecskéjét.

— Fattyu lelke, hogy kimászik a szobából, Maskor bezárom az ajtót, ha mosásba megyek. Jó éjszakát.

II.

A ház mesterék csepü-haju porontya szőke aju szépséggé nőtt fel. Megvedlett a vén ház, a lakók válto tak, csak a tulajdonos a tanácsos maradt meg első emeleti lakásán és tartotta a péntekesti zsurokat. Uj emberek, uj nemzedékek népesítették be ezt a nagy kaszárnyát, csak a ház mester család maradt a régi es leányuk a Vadvirág fejlődött fővárosi Grechenné. Nem volt fogalma semmiről. Nem törődtek vele scha ő sem törődött senkivel.

BELFÖLD.

A kiegyezés. A kiegyezési kitételek nem igen kecsesek. Az osztrák követelések túlzottak és kielégítésükre nem vállalkozhat és nem is vállalkozik a magyar kormány. De amit ez esetben a Thun kabinet ki akar eszközölni — a további provizorium által huzni a kérdések komoly és határozott megoldását — magyar részről az sem fogadható el.

Különösen két kérdés az, mely megakasztja a kiegyezés menetét: a bankszabadság és a fogyasztási adók. Thun a bankkal egyúton halad, amely ut nagyon elszokott tenni a magyar érdekektől; a fogyasztási adók átutalását pedig a kvóta emelésétől feltételezi. A Szel-kabinet állása a Széll formula által már megadva van; azonban a Thun által a kiegyezés rendes folyamába rakott gátak olyanok, amelyek el- vagy nem hányatásról függ a kabinetek állása s egyiknek vagy másiknak bukniá kell és ezzel a Széll-kormány számolt is. Vele van a Magyarország érdekéből tovább-tovább fel nem áldozó elhárításban partja hasonlíthatatlanul nagyobb része s határozottan megköveteli ezt tőle az ellenzék; anná fogva azt várhatjuk, hogy ha netalán a felség döntése ellene volna, a felség kezébe visszateszi megbízatását. És emellett a dolog sürgős is, mert a viszonyok követelik a minél előbb való megoldást, hogy már a jövő hó elején összeülő képviselőháznak a kormány tiszta képet adhasson a helyzetről.

Még kevésbé kecses a Thun-kormány jövője.

A döntés mindamellett még nem történt meg, amint erről alább közlünk.

A kiegyezés. A kiegyezés kérdésében ő Felső elnöklésével tartott koronatanács tegnap délután 1 órakor kezdődött — a melyen a magyar kabinet tagjai közül Széll Kálmán miniszterelnök, L u k á c s Laszlo pénzügyminiszter, D r a n y i Ignác földművelésügyi miniszter, és H e g e d ű s Sándor kereskedelmi miniszter, az osztrák kabinet tagjai közül pedig Thun gróf miniszterelnök és K a i z l d r. pénzügyminiszter és Dia Puli báró kereskedelmi miniszter vettek részt s délután 1/4 órakor ért véget. — Döntés még nem történt, ő Felsőge fentartotta magának fegyelmező határozását. A magyar miniszterek ennek következtében még Bécsben maradtak.

Uj államfogház. Az országban eddig két államfogház volt, Vácztól és Szegeden. A legutóbbi időben a bíróságok lömegesen ítélték el a szocialistákat s most mindenik államfogház zsufolásig tömve elitett szocialistákkal. A tömeges sajtóperek pedig valószínűen még

több ily szocialistával fogják szaporítani a fogház lakóinak számát. Ha ezen állapotokban változás nem áll be, P l ó s z Sándor igazságügyminiszter tervezi, hogy már a legközelebbi jövőben egy új államfogházat fog létesíteni.

KÜLFÖLD.

A szomszédország trónörökösének balesete. Románia függetlensége proklamálásának évfordulója alkalmából megartott katonai díszszemlénél F e r d i n á n d trónörökös baleset érte, a mely igen könnyen a legvégzetesebb következményekkel járhatott volna. Vitéz Mihály emlékezőre előtt, az udvar részére emelvény volt, a melyen Erzsébet királyné, a trónörökösné, a diplomáciai kar a miniszterek s más előkelőségek foglaltak helyet, míg Károly király közvetlenül a szobor előtti rondeauban állott kíséretével és fogadta az elvonuló csapatok tisztelgését. Egyes gyalogsági dandárok, a tiszti akademia, a tüzér iskolák növendékei, néhány vadász zászlóalj stb. már elálltak, a mikor Ferdinánd trónörökös a 8-ik gyalogsági dandár élen megtette a király előtt a katonai tisztelgést s lovat fordítani akarta, hogy a királyhoz csatlakozzék. Ebben a perczen a ló az aszfalton megcsuszott, a trónörökös kibukott a nyeregéből s a ló a la került. Az óriási tömeg egy jajkiáltásban tört ki. A kik közelebb állottak, a kíséret tagjai, a miniszterek és néhány tábornok a szerencsétlenség színhelyére siettek. A trónörökös azonban csakhamar kiszabadította magát veszélyes helyzetéből, lábra állott s újból a nyeregbe ült.

A trónörökös rendkívül halavány volt, szerencsére azonban nagyobb baja nem történt. A szemle azután tovább tartott; visszajövet a lakosság a királyi családot lelkesen megéljenezte.

Sándor király körútja az ország nyugati részeiben nem birt tüntetésszerű jelleggel a megszállott tartományokra vonatkozólag.

Az utazás dinasztikus érdekeknek szolgál, mert a király el akarja háritani azt a híret, mintha közte és Milán király között nagy ellentétek forognának, vagy hogy atyját újból az ország elhagyására akarna kényszeríteni. Hihetetlen híreket terjesztenek Milánról a radikális parasztság körében. — A skulptina annak idején a gymnasiumokat részben meyszüntette, hogy helyükbe földmives iskolákat létesítsenek. Jóllehet e határozat óta már kilencz hónap mult el, még kísérlet sem

történt az iskolák létesítésére, ezt azonban a radikális parasztnak úgy magyarázzák, hogy a dolog elmarad, mivel pénzre van szükség, hogy Milán király passióit fedezhesse. Sőt a híresztelés szerint még a többi miniszterium is utasítást kapott, hogy mennél nagyobb fölöslegre dolgozzanak. Ily körülmények közt a király utjának alig lesz meg a kívánt sikere.

Az alkotmány revíziója. A francziák közt most a legújabb jelszó, amelyet gyűléseken és sajtóban propagálnak, — az a l k o t m a n y r e v i z i ó j a. Még pedig nem a köztársaság ellenségei szítják ezt az agitációt, hanem régi kipróbált elvű republikánusok, akik egyrészt az 1875-iki alkotmány hibáit szeretnék kikorrigálni, másrészt a legutóbbi évek politikai tanulságait a törvény elő testébe akarják átplantálni. Két kiváló publicista: C h a r l e s Benoist és E d m o n d Marcere indították meg nem régen ezt a revízió mozgalmat, amely mind szélesebb körökben talál rokonszenves vizsgálóra. Benoist és Marcere eszméiknek mintegy utazó ügynökei, bejárják egész Franciaországot és mindenféle népgyűléseket rendeznek az alkotmány revíziója mellett. Az 1875-iki alkotmány tudvalevőleg egy kompromisszum szüleménye, amely a köztársasági és a monarchista pártok között létre jött és amelynek értelmében annak idején a monarchisták nem gördítettek akadályt az alkotmány köztársasági formája elé, de a republikánusok viszont kénytelenek voltak több monarchikus intézményt, így a hadsereg szervezését is érintetlenül meghagyni. Az ellentét a köztársasági államforma és a republikánus erkölcsök közt egyrészt, másrészt az epségben megmaradt és a régi rendszertől váltózatlannul a t v e t : monarchikus instituciók között volt legfőbb oka mindama bajoknak, a melyek a harmadik köztársaság életerejét kezdettől fogva emesztik. A hadsereg demokratizálása és az összes politikai intézményeknek valóban köztársasági szellemben való megreformálása tehát Benoist és Marczére szerint Franciaországnak immár legsürgetőbb életfeltétele. De egyben lényegesen fokozni színtetnek az államfőnek a jogait is. A köztársaság elnökeinek úgy mondják erősnek és hatalmasnak kell lenni különben nem alhatja meg a helyét méltóan és nem töltheti be bízattal hasznosan. De ez csak nagy általánosságban van mondva. Hogyan és mikép velük az elnök tekintélyét megszilárdíthatni és hatalmát kiterjeszteni, arról eddigelé még nem szólak semmit sem. De annyi bizonyos, hogy az alkotmány revíziójának kérdése napirendre került, Benoist és Marczére egy pár hét alatt

Látköre a nagy ház négy falán nem terjedt túl, az utcza idegen volt előtte. Felt tőle. Szüleikhez vonzódott, mert enni adtak neki és egyéb semmi. De szép volt, való-ággal, mint egy nagy darab csiszolatlan gyémant.

III.

De a nő öntudatlanul is ébredezett benne. Mikor az anyja nem akart csupasz lábaira harisnyát adni, felebredt benne a szemérem és napokig nem bujt elő a pinceoduból, nehogy a házbeliek gúnyolják. Pedig be megbámultak azokat a formás, márvány fehér lábcskákat, azok a jókedvű fiatal urak, onnan az emeletéről.

Ő maga pedig boldog öntudatlanságban mit sem tudott arról, hogy az arca alabástrom, a szeme nefejejs, a haja illata részegítő és egyénisége a testet öltött báj, ezeket csak később hallotta. Eddig nem figyelmeztettek a jó emberek, de meg nem is törődött velük.

Élt a világban vágy, gondolat, kívánság és szenvedélyek nélkül, élt bután és amellet olyan volt, mint egy valóságos Tizián-festette madonna.

IV.

A tanácsosékhöz járó 3 fiatal ur egy szép napon észreverte a szegény Vadvirágot. Harom közönséges aszfalt betyár szemet vetett a remek prédára és Vadvirág — elveszett. —

Kettő nem bizott magában, a 3-dik kitarított és célt ért.

Fogadtak az ártatlanságára, mint a totalizátoron és a vasalt nadrágu, fenyves plaszttronie Don Zsuan megkezdte manőverjét.

A leány — hisz ez oly természetes — először elfutott. Soha még őt ilyen ur meg nem szólította. A Don Zsuan csak mosolygott ravaszul, a két bookmaker pedig reménykedett. Elvégre is megtört a jég.

— Kis Vadvirág, babuska, tudja azt maga édeske, hogy jobb egy szép szobában lakni, mint a pinceoduban. Tudja-e, mi az a kenyelem? Az valami olyan jó dolog, amit ha maga megpróbálna, soha nem hagyna oda.

A leány felbátorodott, kíváncsi lett, felkerekedett benne az Éva.

— Ruhám is lesz? Milyen? Lesz olyan, mint a kisasszonyoknak, a kik varrni járnak?

Vadvirág elveszett. Közönséges történet. Mikor a Don Zsuan beemelte a ház előtt várakozó fiakerbe, a leány önkéntelenül összerázkódott. Ennyi volt az egész. A cél el volt érve, a bookmakerek fizettek.

V.

A leányom, a leányom — óbégatott a házmesterné — a nyomorult bestia megszö-

kött tőlem. — a kit úgy tartottam, megszökött!

Mikor a férje odasugott hirtelen valamit neki, ravaszul összemosolygott mind a kettő.

Azután este lett és megint reggel.

VI.

Valami 8—10 hónappal azután az eset után a pénzes levélhordó kereste a házmesteréket. Nagy dolog volt ez, összefutott a híre az egész bérház. Benne volt abban a levélben arany szegésű névjegyén iromba irással:

»Kedves szüleim!

Én jól vagyok, egészséges. Itt küldöm ezt a kis pénzt. Vegyétek szívesen. Engedelmes lányotok.

Öt darab tizes bankjegy! Egy egész kincs. A házmesterné fellármázta az egész házat:

— A leányom, az én édes vérem megkerült. Megkerült, pénzt küldött. Mindig mondtam én, hogy ő derek, jó lány. Ugy-e apjuk? Nesze egy kis itaira, jól fog esni. Az én leányom küldte.

VII.

A házmesterék lánya csakugyan megkerült, de Vadvirág örökre elveszett.

valósággal iskolát csináltak és máris számos politikusi és publiczista csatlakozott hozzájuk és támogatja mozgalmukat.

Táviratok

A kiegyezés

Bécs, máj. 25. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az ő felsége elnöklete alatt tartott mai koronatanács, mely két óránál tovább tartott, behatóan megvitatta a kiegyezési kérdéseket és ennek alapján fog majd megtörténni a döntés. A magyar miniszterek még holnap is itt maradnak.

Munkások kizárása.

Köpenhága, máj. 25. A munkások kizárása, a melyet a munkaadók egyesülete a hó 19-én elhatározottat s a mely Dania egész építőiparára és vasiparára terjed ki, ma mindenütt életbelépett.

Tél Észak-Oroszországban.

Archangelszk, máj. 25. Itt két nap óta havazik.

Schlüsselberg, máj. 24. Egy gőzös, a mely a Ladoga-tóról ideérkezett, a tó északi részén hatalmas jéttömegekre bukkant.

A pestis.

Hongkong, máj. 24. A pestis tovább terjed. Május eleje óta 313 megbetegedés fordult elő, melyek közül 254 halállal végződött.

Alexandria, máj. 24. Ma ismét két peptises megbetegedés fordult elő. A betegek száma tegnap óta négyre emelkedett.

Kongresszus a tuberkulózis ellen.

Berlin, máj. 24. A birodalomgyűlés épületében ma délelőtt nyit meg a tüdővész ellen való intézkedésekről tanácskozó kongresszus. Ott voltak: a császárné, mint a kongresszus pártfogója, Posadowski miniszter a birodalmi kancellár képviselőjében és számos előkelőség. Posadowski megnyitó beszédében a hágai kongresszusra hivatkozott és azt mondta, hogy mindkét kongresszus fontos dokumentumokat fog szolgáltatni a művelődés történetében korunk szellemének megítéléséhez. Az egyes államok delegátusai, köztük B o i t (Amerika), B r o n a r d e l (Páris), G r a i n g e e S t e w a r t (Anglia), M a r a g t i á n o (Olaszország), K u s y [Bécs], K o r a n y i [Magyarország] és Bertensen a császár tiszteletbeli orvosa kormányaik nevében szerencsét kívántak a kongresszus munkájához. A kongresszuson körülbelül 2000 tag volt jelen, köztük 200-an a német és a külföldi kormányok képviselőjében. A kongresszus taviretilag szerencsét kívánt Viktória királynőnek 80-ik születésnapja alkalmával.

A Telegdi Kovács László

színműirodalmi pályázati alapítvány

oklevele.

II.

A Csokonai-Kör kiküldötteinek — Géresi Kálmán I. előnök és Szilágyi Károly ügyész uraknak — közbejöttével szerkesztett és alapítványtevő által saját kezűleg is aláírt alapító oklevél teljes szövege a következő:

Tekintetes választmány!

A folyó évi 23-ik szám alatti határozat szerinti kiküldetésünkben siettünk eljárni s már igaz örömmel jelenthetjük, hogy Telegdi K. László ur az általa tervezett nagylelkű alapítványra vonatkozó választmányi észrevételek helyességét elismervén, hozzájárult a feltételeknek az alapítvány célja érdekében javasolt módosításához és egyszerűsítéséhez s ennél fogva alapítványát és feltételeit a következőkbe foglalta össze:

«En Telegdi K. László, tapasztalván, hogy az eddig létező színműirodalmi pályázatok mind a magasabb légkörű művek számára alapítvány, a mindennapi életből veit tartalmu s a népelet alakjaival megírt és a nagy közön-

ség által inkább megértett, jobban is kedvelt darabok pedig elbanyagolva, e bajon segíteni kívánván, «Telegdi K. László színműirodalmi pályázati alapítvány» nevezet alatt örök alapítványt teszék s ily alapítványul adományozom a debreczeni első takarékpénztári 674. számú ma 3620 korona értékű részvényemet, rendlén, hogy ezen részvény jövedelméből az alantabb régiókban élő es mozgó szindaraboknak, főképen előjátékoknak, alkalmi daraboknak magán és kettős jeleneteknek, egy és két felvonásos vígjátékoknak és népdramáknak, egy, két vagy három felvonásos bohózatoknak és énekes játékoknak irására pályadíjak tűzessenek.

Abban a reményben, hogy Debreczen város tanácsa ezen alapítványt kezelesre elfogadni hajlandó lesz, 674. számú takarékpénztári részvényemet nagyságos Simonyi Imre polgármester urnak kezéhez, jelen nyilatkozatomnak, — melyet különben általam történt aláírásától fogva kötelezőnek tekintek, szükség esetén külön is kiállításával melletted kész vagyok bármikor átadni, világosan kikötvén, hogy alapítványom a város alapítványi pénztára által ép oly szigorú felügyelet és ellenőrzés alatt kezeltessek, mint az azon pénztár gondviselése alatt levő más alapok, s a jelen alapítványom magvaul szolgáló részvény, — valamint a debreczeni első takarékpénztár által a jövő év tavaszán ezen részvény helyett kiadandó és «Telegdi K. László színműirodalmi alapítvány» névre kiállítandó 674. számú új részvény örökösen megtartassék, az évről-évre kiveendő osztalék pedig a debreczeni első takarékpénztárban a részvény most említett címévei azonos névre szóló betéti könyvecskén betétként gyűmölcsöztessek, az évenkénti osztalék 10%-je, a betéti kamatokkal együtt, az alapítvány tőkéjének növelésére fordittassék az osztalék kilenczven százalékának megfelelő összeg pedig a Csokonai-Kör választmányának megkeresésére a tanács által halasztás és akadály nélkül kiutalványoztassék es fizetessék, mert:

a) az alapítvány szellemi részére vonatkozó összes teendővel a Csokonai-Kört bizom megbiztosan elvárván, hogy a Csokonai-Kör alapítványom pályadíjainak az elsorolt egyes műfajokra váltakozatosan kihirdetése és a beérkezendő pályaművek megbiralása körüli, de azonkívül is folytonosan szem előtt tartandja az általam kitűzött célt és mindent meg fog tenni azon czél minél hatályosabb előmozdítására.

b) a részletekben a Csokonai-Körnek szabad kezet engedtek, de az itt következő pontokat szoroson megtartatni kívánom, úgy mint:

a) az első pályázati határidő 1898. okt. 15-re tűzessék és hirdettessek, a pályadíj pedig 1899-ben születésnapján, azaz márc. 24-én adassék ki, és ezen a napon a pályanyertes darab előadásával színházi ünnepély rendeztessek. Az első pályadíj az 1899. márczius 24. előtt a takarékpénztár által kifizetendő évi osztalékok kilenczven százalékának erején belől, de legalább is 500 koronában állapittassék meg;

b) öt esztendő múlva, tehát 1903. okt. 15-re s ezt követőleg öt évről öt évre mindig október 15-re, az öt esztendői takarékpénztári részvényosztalékok 90 százalékának megfelelő pályadíjakkal pályázatok hirdetteszenek, a pályadíj mindig a pályaművek beadási határidejét követő év márczius 24-én adassék ki és e napokon öt évről öt évre a színházi ünnepély a pályakoszoruzott darab előadásával tartassék meg;

c) ha a részvény jövedelmének az idők folyamán előre látható emelkedése következtében az osztalékok 90 százalékából legalább 500 korona pályadíj, öt évesnél rövidebb időközben is kiadható lesz és az öt évesnél rövidebb időközben való pályázathirdetést a Csokonai-Kör választmányi alapítványom czéljára előnyösnek ítélendi: minden három esztendőben pályázat lesz hirdetendő s a színházi ünnepély is három évenként lesz megtartandó, az október 15-iki és márczius 24-iki határnapoktól azonban eltérést nem engedek;

d) az előadottak szerint tartandó szin-

házi ünnepélyek napján a színházi karszemélyzetnek lakomára 20 korona adassék ki a betéti kamatokból;

e) azon időtől fogva, a melyben a három évi osztalék 90 százaléka 1500 koronát halad, a pályázathirdetés az évi osztalék legalább 500 koronát képező 90 százalékából és a takarékpénztári betét egy évi kamataiból adandó díjjal évenként történjék meg a határnapok és színházi ünnepély megtartásával, az osztalék tiz százaléka ekkor is az alap növelésére lévén fordítandó;

f) azon határról, melyet örök alapítványom pályadíjai színműirodalmunkra gyakorolni fognak, a közönség a Csokonai-Kör által hirlapi uton tájékoztassék;

g) ha a Csokonai-Kör megszűnnék: abban az esetben örök alapítványom szellemi részének intézésére Debreczen város tanácsát kérem fel és jelölöm ki.

Debreczen, 1894 július 16-án.

Telegdi László,
ügyvéd.

Ezen alapító nyilatkozatot mi a tekintetes választmány kiküldöttjei azzal a javaslattal sietünk bemutatni, hogy a Telegdi K. László színműirodalmi alapítványának, a fentirtak szerint való kezelesre elfogadását, ezen jelentésünk hiteles másolatának és az iratoknak bemutatása, illetve átküldése mellett, a színművi bizottság útján, Debreczen város tanácsának sürgősen és melegen ajánlani, egy-szersmind azon szerepnek betöltésére, melyet az örökös alapító ur bizalma színműirodalmunk emelésére hatásosnak ígérkező nemeslelkű alapítványának szellemi részére vonatkozólag, a Csokonai-kör részére kijelölt, a fentirt feltételek változatlan elfogadásával késznek nyilatkozni es erről az alapító urat értesíteni méltóztatassék.

Tisztelettel maradván

Debreczen, 1894 július 16-án.

Géresi Kálmán,
Szilágyi Károly.

Folyt. köv.

Bethlen ünnepély.

Lezajlott tegnap d. u. a főiskolai ifjuság hetek óta előkészített Bethlen ünnepélye is, nagyon szép erkölcsi és anyagi sikerrel.

A Bika dísztermét előkelő, distingvált közönség töltötte meg, noha nem zsúfolásig s ha őszintén meg kell vallanunk, többen is lehettek volna. Különösen a tanári és közlebről a főisk. tanári elem és az ifjuság volt csekély számban. Hogy az első miért, annak valószínű okát olvasóink már előző felszólalásainkból ismerik; az utóbbi, t. i. az ifjuság, távollétét talán a püökösti szünetnek lehet tulajdonítani. — A kerületi gyűlés tagjai szép számmal, de nem túlbőven voltak.

A program fényes volt, csak azt a hiányát konstatáljuk újságírói szemmel, hogy míg a védnökök díszes gardájában a debreceni társadalom előkelő, művelt világa oly imponáns számmal szerepelt: a műsorban a városi dalegyet két dalán és egy zongora számon kívül az ifjuság duzzadó ereje és öntudata nem juttatott neki semmit.

Hát ez nem jól van így s ha most sem így lett volna, a sikere is bizonyára jobb lett volna.

Hála és köszönet illeti az ünnepély rendezőit azért, hogy a nagyenyedi főiskola kiváló képviselőit és országos hírv. férfikat nyertek meg a műsor egyes pontjaira s a Bika dísztermében töltött harmadfél óra igazán előkelő színvonalon álló szellemi élvezetet nyújtott.

A műsort a »Városi dalegyet« nyitotta meg G a á l Ferenc »Honfi dalával« s ugyanaz zárta be Hoppe R. népdalaival. Ha azt mondjuk, hogy a Mácsai S. által vezetett ének-számok teljesen méltók voltak az ünnepélyhez és az előadó hírneves dalos egyesülethez s hogy hatalmas tapsvihar volt jutalma: röviden mindent elmondunk. Sajnos, hogy a főiskolai énekkart nem hallottuk.

Majd K u n Béla, a jogász segéyző egy-let elnöke tartott nagyon sikerült, tartalmas beszédet, mely lelkes hangjával, előkelő előadói módjával mély hatást tett a közönségre s gyakran szakította meg a helyeslés moraja, végül pedig lelkes taps kísérte.

Derék lett volna, ha a debr. főisk. ifjúság ünnepélyén az ifjúság széniora is szólt volna legalább néhány szót.

Most vendég következett: a n.-enyedi Bethlen főiskola képviselője, F o g a r a s i Albert tanár, ki szép beszédben mutatott rá az ünnepélyre és Bethlen Gábornak jelentőségét ecsetelte. N.-Enyed multját, pusztulását s a romok felett és romokból való újraébredését s ebben nemzetünk és a magyar protestantizmus jövőjét látta megpecsételve. Lelkes taps és éljenzés fakadt fel a szívekből felolvasása befejezése után.

V a r ó Ferencz enyedi tanár szellemileg szintén vendégünk volt, alkalmi verset, melyet költői szépségén kívül Nagy-Enyedre és multjára vonatkozó reflexiói tettek oly keresetlen hatásúvá, sok törekvéssel szavalta K o v a c s Zsigmond hittanballgató. A költő-tanárt roppant éljenezték és hívták, meg is jelent a pódiumon dalos körünk kiváló alakja T o r d a y Gábor, akit aztán a kevesebb beavatottak, az a kevés ember, kik Gábor bányánkat nem ismerik, a szerzőként ünnepeltek és éljeneztek. Gábor bányánk a váratlan megtiszteltetéstől majdonm zavarba jött.

J o ó Irma kisasszony, a debreczeni koncertek és műkedvelői előadások, kedves, bájos jelensége, művészi erővel és hatással játszott Liszt II. Rapszodiáját, s a szünni nem akaró tapsokra cigányzenekísérettel mellett magyar népdalokat énekelt, megmutatván, hogy a művészet ez ágában sem kevésbé járta. A hatás nem volt kisebb.

R á k o s i Viktor, az ünnepség egyik, országos hírű vendége ült most a felolvasóasztalhoz és »Sir az erdőben« című felolvasásával könyekig meghatott mindenkit. Egy erdelyi utazását írja le, melyben megjelenik előtte a pusztuló magyarság szelleme s az anyjáért, az anyaországért kialzó Erdely kétségbeesett alakja. Latja a muladozó várakat az omladozó udvarházakat, a bezárt református templomokat és kétségbeesik nemzete sorsán.

Aztán a Gondviselés egy egyszerű székelly tanyára vezet. Ott megtanulja, hogy szereti a nép hazáját, nyelvét, megismeri az 1849-ben, hősi halált halt debreczeni diák történetét, kinek erdei sírját 50 év óta minden halottak napján felvilágítja, megkoszorúzza az egyszerű emberek kegyelele. Mig ily hősei mig ily romlatlan gyermekei lesznek e hazának, addig nem feltételezhető. Szünni nem akaró tapsvihár után felállott a vendég s egy szellemes ötlettel megmagyarázta, hogy az előbb hallott felolvasó R á k o s i Viktor ur volt, most következik S i p u l u s z, ki is egy nógyleti titkár keserveiről tartott kaczagató előadást.

P á s z t o r Gyula, Simonescu Sándor, T a k á c s Endre és L á s z l ó Jenő Böhmer-féle »Vonós négyese« szokott kitűnő volt. Állandó derűtséggel tartotta B o r o s Lajos vig szavalata a közönséget.

Szívől fakadt taps és éljenzés fogadta S z a b o l c s k a Mihály hatalmas alakját a pódiumon, ki legújabb verseiből néhány igaz gyöngyöt olvasott fel; különösen szép volt az, melyben leírja, miként tanítja kis fiát imádkozni s az, melyben edes anyja csókjának varázsát énekli meg. Oly ovációt rendezett neki a lelkes közönség, hogy alig indott az emelvényről távozni.

Este az Angol királynőben nagy és szép közönség ünnepelte a vendégeket. Szabolcska csakhamar elutazott, mert a kolozsvári kerületi gyűlésen kell ma már résztvennie. — F o g a r a s i tanár éjfélig maradt ott, S i p u l u s z pedig még a jogász majálisra is kirándult. Az Angol királynőben nagyon szép tósztokat mondtak: S z é l l Farkas, S z é l l Ákos, S i p u l u s z, B e n e d e k János dr., S i p o s Béla, U r a y Imre, dr. B a r t h a Béla és mások.

Hatósági közegek panamája Debreczenben.

Szombati számunkban rövid kivonatot közöltünk abból a czikkéből, mely e címmel a »Mészárosok és Hentesek Lapja«-ban jelent meg. Erre vonatkozólag két levelet kaptunk, melyet alábbiakban közlünk.

I.

Állatorvosok nyilatkozata.

Tekintetes Szerkesztőség!

A »Mészárosok és Hentesek Lapja« e hó 19-iki számában egy közlemény jelent meg »Hatósági közegek panamája Debreczenben« czim alatt, a melynek érdemleges részére vonatkozólag nem nyilatkozhatunk, mert ezen ügy elbírálás végett az illetékes bíróság előtt fekszik és nem tartjuk helyén való dolognak a sajtó azon czélból, hogy az ügy eldőlését befolyásolják.

Mindazonáltal ezen czikk — mely kivonatosan becses lapjában is megjelent — egy részére nyilatkozunk kel', mert téves információ alapján olyan dolgot helyesbit, a mely arra nem szorul. — Nagyon köszönjük a Tekintetes Szerkesztőség azon dicséretét, — hogy a helybeli állategészségügyi intézmények iránt, Bécsben kifejezett elismerés és bizalom a helybeli állami és hatósági állatorvosok érdemen alapul, de közvetlen tapasztalatunk folytán, nem tartjuk az igazsághoz hűnek, ha ezen dicséret oroszlan része nem oda van czimezve, a hol kiérdemeltetett t. i. az oly hevesen megtámadott m e z ő r e n d ő r k a p i t á n y h o z. — Mert tapasztaljuk, hogy az ő czéltudatos erélyes és szakszerű vezetése és támogatása nélkül az állategészségügyi felvirágoztatására irányult őszinte törekvésünk legnagyobb részben meddő volna; míg az ő alapos tájékozottsága ezen ügyekben nagy erősségünk nehéz feladatunk teljesítése közben, s ha eredményt érünk el, hogy hasonlattal éljünk, a nyert csatát a vezérről és nem a közkatonáról szoktak elnevezni.

Megjegyezni kívánjuk, hogy a Debreczen város belterületén működő négy hatósági állatorvos közül csak azert irtuk ala kettlen ezen helyreigazítást, mert az egyik kartárs ugyanazon ügyben vadolva van, másik kartársunk pedig a panaszos felekkel oly közeli és sokszoros rokoni viszonyban áll, hogy ilyen nyilatkozat-tételre, éppen erre való tekintettel föl sem szólíhattuk,

Kerjük a helyre igazító sorok közlését és maradjunk a Tek. szerkesztő urnak alázatos szolgáló

Debreczenben 1899 május 24-én

Steiner Jakab
hatósági állatorvos.

Brunner Gyula
hatósági állatorvos
közvágóhídi ellenőr.

II.

Kálmánchey Mór nyilatkozata.

Tekintetes Szerkesztőség!

A »Mészárosok és Hentesek Lapja« cz. budapesti szaklapnak f. é. Máj. 19-iki számában s ennek nyomán a »Debreczen« és »Debreczeni Ujsága« című debreczeni lapokban »Hatósági közegek panamája Debreczenben« cz. alatt megjelent közleményre, a melyben egy még befejezetlen fegyelmi ügy aktái vannak egyoldalul közölve és megjegyzésekkel kísérve, következőket tartom kötelességemnek kijelenteni és köztudomásra hozni:

1. A közlemény nyilvánvaló célzata az, befolyásolni egyoldalul a közvéleményt és ha lehetséges, azon magas fórumot is, amely ez ügyben dönteni hivatva van, még a döntés előtt, miután a döntés után ugyis késő volna.

És éppen azért, minthogy a kérdéses fegyelmi ügy még befejezve nincs és a hivatalos eljárás folyamata alatt mint köztisztviselő magamra nézve megengedhetetlennek tartom ezen folyamatban levő ügy részleteit nyilvánosan tárgyalni, a közlemény megjegyzéseire egyetlen szó érdemleges választ sem adhatok s nem adok. Csak arra kérem a nagyközönséget s annak egyes tagjait, hogy a mennyiben

nem volnának ez ügyben kellőleg tájékozva, a hivatalos eljárás befejezéséig tartsák függőben ítéletüket, annál is inkább, mert nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy az egész ellenem folyó hajsza magán bosszu műve.

2. A közlemény bevezető és befejező soraiban foglalt rágalmozó és értő vadakért és kifejezésekért a »Mészárosok és Hentesek Lapja« ellen a sajtóvétség miatt emelendő feljelentést és panaszt azonnal beadandom, a mint a kérdéses fegyelmi ügy befejeztetett.

Debreczen, 1899 máj. 24-én.

Kálmánchey Mór,
mező-rendőrkapitány.

Egyházkerületi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, május 25.

Ma délelőtt 9 órakor folytatta a tiszantuli egyházkerület tisztés hivatásuknak magaslatán álló egyházi férfiak vezetése mellett irányadó tárgyalásait.

Az aggpüspök egy meghatós némileg személyes vonatkozású beszédben tisztávilágításba belyezte egyházi életünk bajait, mélyreható bölcseséggel szólott az iskolák részéről igénybeveendő államsegélyről majd a beszéd folytatólagos olvasására Zsigmond Sándor egyházkerületi főjegyzőt kérte fel.

Továbbá Zsigmond Sándor egyh. kerületi főjegyző felolvasta a közbizalom és osztatlan szeretet által a Maramaros-ugocsi egyházmegyében gondnokká választott György Endrének azt a kijelentését, hogy a tanácsbírói állásról lemond s ezen állás betöltésére vonatkozólag az egyh. kerület gondoskodását kéri. A közgyű és tudomásul vette.

Ezután egyh. kerületi világi főjegyzővé szintén közbizalommal megválasztott derék ev. ref. térifu Ujfalu s s i Béla letette a hivatalos esküt, s ezt követőleg komoly igereget nyilvánított hogy törekedni fog a fontos állásához kötött teendőket odaadó buzgalommal s komoly férfiuhoz méltó kötelességérzettel teljesíteni.

Ezután őszinte részvétellel vette tudomásul a közgyűés Tóth Sámuelnek folyton szeretett egyházunk iránti kötelességek példányzerű teljesítésének lángjában lobogó életfálglyájának mit hó végen történt kialuvását, — s ezzel kapcsolatban kifejezi azon szívből származó őszinte óhaját, hogy adja meg az ég fáradságának s igaz hitének jutalmát. Elévülhetlen érdemeit jegyzőkönyvbe ígtatták.

Ujfalu s s y Béla egyh. kerületi főjegyző a t a n á r k é p e z d e i ő s z t ö n d i j r ó l szóló javaslatot olvasta fel. Szakértelemmel és érdekeltséggel szólottak e tárgyhoz: T h a l y Kálmán, D ó c z i Imre, T i s z a Kálmán, K i s s Albert s T h a l y Kálmán módosításával a közgyűlés a javaslatot elfogadta.

Gr. Dégenfeld J. előterjesztését a t a n i t ó n ö k é p e z d e i tárgyában Baczoni Lajos olvasta fel. Benső érdekeltséget tanusító rokonszenvvel szólott e tárgyhoz T i s z a K. Ezután Ritoók Zsigmond gondnoknak ugyane tárgyra vonatkozó s a bihari egyházmegye által felterjesztett indítványa egyhangulag elfogadtatott.

Az egyház. közgyűlés kimondta, hogy a szakolyi eset alkalmából, hol egy régi műemlék számba menő templomot romboltak le, a lelkészek utján oda fog hatni, hogy a jövőben ilyen eset ne történjen.

Ez alkalommal különben élénk eszmecsere folyt le, melyben G ö r ö m b e y Péterrel szemben T h a l y Kálmán hangsúlyozta, hogy a lelkészeknek tényleg vigyázni kell a műemlékre, mert hiszen abból anyagi haszna is van az egyháznak.

Az állam ugyanis minden egyes műemlék restaurálási költségét szívesen utalványozza ki. Hozzászóltak a kérdéshez T h a l y Kálmánon kívül Mezőssy Béla és Nagymáté Albert. A vita után a gyűlés a jelzett határozatot hozta.

A rajztanárok képesítéséről és az 5-6

elemi osztályok fentartása tárgyában előterjesztett határozati javaslatok elfogadtak.

A máramarosi egyházak, melyek Apaffy-fele kószót kaptak, megegyeztek az állammal, hogy a só helyett 5000 frt évi dotációval megelégednek. Az egyházkerületi gyűlés ezt örömmel vette tudomásul.

Főjegyző felolvasta a gyermekvédő nemzetközi kongresszus támogatást kérő átiratát. A közgyűlés egyhangulag hozzájárul a kongresszus támogatásához.

A rajztanárok képesítését az elemi iskolák 5-6 osztályainak mikénti szervezésére vonatkozó határozati javaslatot egyhangulag elfogadják.

Tekintettel az idő előrehaladottságára a theologiai és gymnasiumi tanszék betöltését holnapra halasztották.

Lapunk zártakor az ülés még folyik.

H I R E K.

*** Az Osztrák-Magyar Bank főnökeinek hortobágyi kirándulása.** Az O. M. B. főnökei tegnap Debreczen város vendégei voltak. A sik hortobágyi pusztára mentek ki s mint a város vendégei tekintették meg az érdekes látványokat. A külön vonat 8 órakor indult Debreczenből. A hortobágyi állomásnál a város gazdasági tanácsnoka, Király Gyula fogadta a vendégeket szép, rögtönzött beszéddel. Kedélyes villás reggeli után kocsiúra ült a társaság s hosszú sorba vonulva nézték meg a nevezetességeket. Az egyes méneseknél M a r k o v i c s, a város derék ménes mestere szolgált felvilágosítással. A vendégek el voltak ragadtatva s lelkesedésük tetőpontra emelkedett, mikor F a r k a s Berti, a mátai biztos, lakása előtt elterülő kertben pompás uzsonnával vendégelte meg a társaságot. Két óra körül járt az idő, mikor a társaság asztalhoz ült. Az asztalnál az osztrák-magyar bank főnökein kívül (a névsorukat már közöltük) helyet foglaltak: Komlósy Arthur főjegyző (a város képviselőiben), Szabó Kálmán a ker. és ipark. elnöke, Zádor Lajos a keresk. társulat elnöke, Besenyey Széll Farkas a kir. tábla tanácselnöke, Lovag Dobiecky S. a máv. debr. üzletvezetője, Igyartó Sándor tszék elnök, Mayer Emil az István gőzmalom igazgatója, Sporzon Pal és Juhász Árpád a gazd. tanint. tanárai, S z i g m e t h Károly helyettes üzletvezető felügyelő, Király Gyula dr. városi tanácsnok, Farkas Bertalan mátai biztos, Hutlész Kazmér, Széll Akos szegedi kir. közjegyző, Dragota Miklós, Rickl Géza, Nagy Bálint, Polgáry Bálint, Kéky Sándor, Szentessy János birtokosok, Rácz Lajos, Zichermann Herman, Ujaki Antal, Sipos Béla, Strázy Géza stb.

Természetes, hogy felköszöntőkben nem volt hiány. Komlósy Arthur a város nevében üdvözölte szép szavakban a vendégeket. — M e c z e n z é f f i vezértitkár lelkes beszédben köszönte meg a fogadtatást s toasztját magyarul fejezte be. Király Gyula, a kirándulás lelke, németnyelven a debreczeni gazdák nevében mondott üdvözlő beszédet. A hangulat végtelen kedélyes volt. Chilinszky fényképész később két felvételt eszközölt a társaságról. Öt óra fele járt az idő, mikor megadták a jelt az indulásra. A társaság minden egyes tagja egy szép nap emlékével jött vissza a sik pusztáról.

*** Jogász majális.** A debreczeni jogászok fényesen sikerült majálisa tegnap este zajlott le a nagyerdei Dobos pavillonban. — A M a g y a r i testvérek kitűnő zenekara mellett 80 pár tánczolta a négyeseket. A jelenvolt hölgyek névsorát tudósítónk a következőkben állította össze:

Asszonyok: Budanovits Béláné, Kerekes Istvánné (Téglás), Fabián Lajoné, Acs Nagy Károlyné, Juhász Józsefné, özv. Berényi Otlokárné, Csáthy Károlyné, Dóczy Gedeonné, özv. Horváth Mihályné, özv. Varga Károlyné, Rickl Antalné, Elek Lajosné, Pünkösdi Ferenczné, Farkas Antalné (Hajdu-Dorog), Eritzné, Rösszler Richárdné, Oláh Károlyné,

Kovács Józsefné, Ujfalussy Józsefné, Zádor Lajosné, Végh Gyuláné, ifj. Balogh Ferenczné, (Margitta), Nánássy Lajosné, Szabó Kálmáné, Fazekas Mórné, Vecsey Zoltánné, dr. Benedek Janosné, Czégely Józsefné, Kiss Albertné, özv. Joó Istvánné, Lovassy Károlyné.

Leányok: Varga Stefi, Rickl Margit, Pünkösdi Gitta, Jakó Paula (Derecske), Szép Viola (Derecske), Biky Kornélia, Elek Margit, Oelberg Jolánka, Sáska Gizike, Ujfalussy M., Zádor Vilma, Nánássy Viola, Szabó Margit, Farkas Erzsike, Joó Irma, Juhász Izabella, Juhász Ilonka, Stansinszky Ilonka (Szatmár), Dóczy Ilonka, Konrád Margit, Horváth Böske, Bosznay Gabi, Bosznay Ilus, Kiss Ilonka, Farkas Ilonka (H.-Dorog), Farkas Rózsika (H.-Dorog), Schik Hermin, Czégely Gizella, Uzonyi Erzsike, Heufel Pirooska, Kerekes Margit (Téglás), Budanovits Zelma, Fabián Mariska, Acs Nagy Erzsike, Miklósy Anna, Pavelko Jolán, Eritz nővérek, Asbóth Vilma, Csathy Irma, Kemény Klara, Dersi Emma.

*** Rablógyilkos a bírák előtt.** — A debreczeni kir. törvényszék előtt tegnap egy elvetemült gyilkos állt, ki borzalmas kegyetlen séggel vette el egy hetven éves öreg asszony életét. Lázár Bundi János böszörményi napszamos, nős, családos ember ez, ki véres tetével érdemessé tette magát a földi igazságszolgáltatás legszigorubb büntetésére. Ejjel mászott be a Molnár Mihályné szobájába, botlalt agyonverte a hetvenéves özvegy asszonyt, azután kendővel hurkot kötött a nyakára s véres kezével addig szorította, míg a szerencsétlen ki nem lehelte lelkét s akkor — egyebet nem lévén — a meggyilkolt ajtaja mellett levő két v é k a b u z á t vitte el. — Ezt a rablógyilkosságot tárgyalta tegnap a kir. törvényszék, a mely Dr. Szeőke István a elnöke alatt Hoffmann József és Nagy Károly törvényszéki bírókból alakult meg. A vádhatóságot Dr. Galánffy Lajos ügyész képviselte, míg a vedni tiszteit Dr. Bacsó Dezső töltötte be. A bizonyítási eljárás befejezte után a törvényszék fél óraig tartó tanácskozás után hozta meg az ítéletet, amelyet dr. Szeőke elnök hirdetett ki a vádlott előtt, Eszerint a törvényszék Lázár Bundi Jánost a btkv. 349 §-ába ütköző zándékos emberöléssel párosult rablás büntetésében mondja ki bűnösnek s ezért öt tizenöt évig tartó fegyházbüntetésre ítélte. Vádlott az ítéletben megnyugodott, a királyi ügyész azonban súlyosb bitásért felebbeztek.

*** A „Petőfi Dalkör” junálisa.** A Petőfi-Dalkör jun. hó 17-én a nagyerdei nyári vigadóban dal- és zeneestélyivel egybekötött junálist rendez. A rendezőbizottság tegnap este Borus Béla elnöke alatt már ülést tartott, az igen kedvesnek és kellemesnek ígérkező mulatság rendezésére nézve. — A műsort előre nem árulják el, de mi annyit előre is tudunk, — hogy városunk minden minden jóért és nemesért lelkesülni tudó közönsége most is megajándékozva látogatásával e törekvő dalegyletet. A r. bizottság már jó eleve fel is hívja a táncolni vágyó ifjuság figyelmét e mulatságra.

*** Hitvesgyilkosság féltékenységből.** Kiss Gábor h.-samsoni gépész bűnügyet tárgyalta tegnap a kir. törvényszék, ki feleségét féltékenységből agyonrugdosta. A törvényszék az enyhítő körülmények figyelembe vételével Kiss Gábort halált okozott súlyos testisértésért 5 évi fegyházbüntetéssel sújtotta. Az ítéletet az összes felek megfellebbezték.

*** A zálogczédula tragédiája.** A zálogczédula tragédiája abban áll, hogy elveszett. Elveszett, de megtaláltatott. Gazdája átveheti a II. ker. r. kapitányságnál.

*** Az ököl mint esztétikai erő.** Párisban a Hamlet szombati premierjén felvonásokban kinos jelenet játszódott le a folyosón. Catulle Mendés, aki amellet, hogy maga is termékeny dramairó, egyben a Journal szini kritikusa is, heves vitába bocsátkozott Georges Vanorra', a hírneves esztétikussal a Hamlet igazi karaktere fölött. Mendés rajongással beszélt Sarah felvételéről, míg Vanor gunyosan nyilatkozott a művészről a alakítása felől. — A vitaközös mind hevesebb lett s a két kritikus egyszerre csak érvek helyett bottal próbált egymást meggyőzni. Csak nagynehezen tudták őket egymástól elválasztani. A következő felvonásban aztán a szini jelenet után, amelyben Sarah ragyogó tehetsége az este legnagyobb diadalát ülte a leglelkesebben tapsolók közt volt Georges Nanor. Ujabb értesülésünk szerint a botránynak kölcsönös provokálás lett a vége. A párbaj Catulle sérülésével végződött Ellenfeleének vitörje altestébe furódott. A megsebesült író nem tartotta a sebet veszedelmesnek és ezért a párbaj után nyugodtan gyújtott szivarra. Rövid idő múlva elájult és a segédek eszméletlenül szállították lakására.

Egy ma érkezett távirat szerint Catulle Mendés állapota javult, de azért még mindig aggasztó.

*** Eszter ismét itt van.** N a g y Eszter nagyon jó ismerőse a rendőrségnek és nagyon jó ismerősünk nekünk is. Sokszor volt alkalmunk írni furcsábbnál furcsább históriákat Eszterről, a kit örök időkre kitiltott a városból a reendőrség. Eszter azonban mindig visszatér közénk. Honvágy vagy mi a manó idehozza vissza mindig. Ilyenkor leüli a maga 15 vagy 30 ngpját, eltolonczolják s ismét visszatér. Most ismét itt van a rendőrség börtönében. Mikor leüli büntetését ismét haza fogják H.-Nánásra tylonczolni. Mindenkinek megvan a maga pályája, Eszternek is megvan. Ez a pálya H.-Nánástól Debreczenig tart és vissza.

*** Öngyilkos kötélverő.** Az éjjel lihegye rontott be a központi rendőrséghez Kállay Imre s izgatottan reszkette jelentette, hogy az atya Kállay József volt kötélverő felakasztotta magát. Az öreg estéknél mindig rendszeren otthon szokott lenni. Az este hiába várták. Szokatlan elmaradása gyanút keltett bennük s Imre fia elhatározta, hogy a ház egyik lakójával keresésére indul. E őszir kesakerti szőlőjökbe mentek ki, hogy ott keressék az öreget. Ahogy Kállay Imre benyitotta a borház ajtaját, hirtelen ijedten hátrált vissza s elkiáltotta magát: „Felakasztotta apam magát!” Hozzá se nyultak a szegényhez, — vajjon van-e még benne élet, hanem sietve bejöttek s jelentették a rendőrségnek az esetet, Mig Pósalaky biztos Balkányi Emil dr. kerületi orvos után ment, azalatt Kállay Imre érczkoporsót rendelt Dankónál, gyászokost hozatott s a menet kiindult a sestakertbe, Az öreg Kállay Józsefet, a ki 62 éves volt, ott találták a borházban. Egy vastag bornyukötéllel a mester gerendára köttte fel magát. Alatta egy hordó volt, azon függött az egyik lába a másik pedig szabadon csüngött. Levágták a kötélről. Az orvos konstátálta az öngyilkosságot. — Megvizsgálták K á l l a y zsebeit de csak ötvenkét krajczárt leltek nála. A már megmeredt hullát koporsóba tették s a szerencsétlen véget ért kötélverő csapo-utczai lakására szállították.

*** Műkedvelő előadás.** Az iparos ifjak kik a mult évben a Felhő Klári című népszínművel oly nagy sikert avattak ezen évben is folyó hó 18-án az Ingenyélők azimú uépszínművet fogják előadni a próbák már folynak

*** Szerény házi asszony.** Páris egyik irndalmi szalonjában a haziasszony m ű k e d v e l ő előadást rendezett. — A darabban maga a házi asszony játszotta a fő szerepet s mikor előadás után vendégei a szokásos bókokkal elhalmozták, szerényen így szólt: De uraim, önk hizelegnek... Nagyon jól tudom, hogy ezt a szerepet csak egy valóban szép és fiatalasszony tudja m e l t ő a n e l j á t s z a n i... Mire az egyik fiatal ember lelkesedve közbeszólt: — Asszonyom ön szerencsésen behizonyította ennek az ellenkezőjét.

*** A Corsó kávéházban** ma este Dajna Bandi fia és zenekara által holnap este pedig R á c z Károly és zenekara által tart. ik zene estély.

*** Kecsketej a Nagyerdőn.** A nagyerdei Dobos pavillonban a nyári hónapok alatt a korai reggeli órákban napon a friss á s v á n y v i z e k és meleg k e c s k e t e j poharaként lesz kapható.

Levelek.

A szerelemről.

— ... Néha azt hiszem, hogy örökké téged szerettelek. Mintha a mi nagy boldogságunk nemzedékre öröklődne az emberek közt és mintha mind, a kik éltek és szerettek, mi ketten lettünk volna csak: te meg én. Te, a bátor hősiesség lovag, és én — a világ legszebb leánya ...

Mintha a víz csobogása is ezt rebegné, mintha az egész világ ebben a gondolatban élne fel, mintha ez képviselne multat, jelenet és jövőt a végtelenség örökkévalóságában.

— Pedig én már szerettem, és akkor is azt hittem, hogy ő te vagy: — susog a leány — de nem te voltál; mert ő nincs többé. Te pedig élsz és szeretsz, mint a hogy egykor.

A sarka tova siklik a tavon. A víz oly fekete s a part oly messze maradt mögöttük. Vagy csak a szürkület arnyai takarják el? Csak azok festik oly feketére a tó habtükrét?

— Ismered-e az Azrak meséjét, kik azért haltak meg, mert szerettek?

Ő is azért halt meg, es te is meg fogsz halni, — mert az élet azoké, a kik nem szeretnek.

Az ifju összeborzad, de arcza felderül, mintha valami tulvilági erőt érezne magában.

— Én szívesen meghalok érted, ha az a végzetem; — de tégedet is elviszlek magammal!

— Nem vihetsz el. Nekem nem szabad meghalnom. Az én hivatásom boldogítani. Ő volt az első, te a második, es a harmadik is el fog jönni meg.

— Ha el is fog jönni, téged ne találhasson itt, mert te az egyem vagy, és velem kell meghalnod.

Atkarolja a karcsu, légies alakot és a fekete víz lesi, varja áldozatait, hogy eltemesse velük a szerelem boldogságát.

— Nem felek téled. Nincs hatalmad fellettem. — Meg keil mag várnom a harmadikat.

Az ifju még szorosabban öleli magához a lányt.

— Enyém vagy. Nem eresztelek el!

Es a sötét, fekete víz möb örömmel ragadja magához a rajongót, a ki azt hitte, hogy az igazi, az egyetlen ő, pedig csak egy volt a sok közt, a kik mind azért halnak meg, mert szeretnek.

A sarka üres.

De a lány! Az örök erő varázsatalma őzi. Ő nem halhat meg. Ő nem szeret s ez hatalmanak titka. Ő csak almodik, es igézete búbjával boldogítja őli meg azt, ki szerelmében életet keres.

Egy pillanatra megáll a parton.

Leheltszerű sóhajtás száll fel örökre mosolygó ajkairól.

Azutan megfordul és eltűnik az erdőben.

A tisztás szélén, szomorú fűz lombkoronája alatt frissen hantolt sirra talál. Ez az ő sirja. Azé, ki először szeretett.

Néhány napja hajtotta-e csak örök álomra fejét, vagy évezredek multak el azóta? Ki tudna megmondani?!

Es a sir mellett komor arczu férfi áll, Oly büszke s oly hideg az arcza, mintha nem is értené a fejfa feliratát,

Pedig oly igaz, a mit a halott izen.

— Ha elni akarsz, ne szeress, mert a szerelem a halál.

— Hazugság az! kiált fel dacosan az élő: A szerelem az élet, és nem a halál.

Mintha az egész vilaggal szembe merne szállni, hogy fennen hirdesse tagadása igeit, oly elszánt ragyogással a tekintetében néz az égre fel, — talán ott keresve szavaira visszhangot.

Es a másik pillanatban édesmosolygó leányalak áll előtte. Szemében egész menyország ragyog. Ki sejtene, hogy ez a menyország pokollá lehet?

— A szerelem a boldogság. Annak, a ki nem hisz benne, soha el nem érhető.

— Taníts meg hinni, és ölj meg, ha tetszik. De én szeretni foglak! — felelé szenvedélyesen a férfi.

— Nézz a szemembe, csókdold meg ajkaimat és ölelj magadhoz!

— Ki vagy te, búbjajos, szép leány, hogy egy tekintetteddel lángra gyujtod a szívet?

— Ne kérdezd. Szeress, mert én is szeretlek. | S ha nem akarsz szeretni, tagadj meg ...

— Nem tagadlak meg. Hiszek a boldogságban: mert te tettél boldoggá.

— Szeretsz-e akkor is, ha a szerelem nem élet: ha boldogsága átok és halál?

— Szeretlek! de nem az.

— Nem tudhatod. Te nem az első vagy, a kit szerettek, és a többiek azért haltak meg, mert szerettek engem.

— Hiába rémítség, — én mégis azt valom, hogy a szerelem az élet! És te az egyem lessz öröké.

— Ez a perc a tied. Ne kívánj többet. Erd be a jelennel.

— Nem úgy! Te a hatalmamban vagy. Esküdj meg, hogy nem hagysz el soha!

— És megszegem eskümet?

— Ne tegyél örültre! Nem tudok nélküled élni.

— Akkor meg kell halnod. Mert a szerelem a halál.

— Nem az! — kiált fel a férfi, s a leány mosolyogva csóválja fejét: — aztán eltűnik a fák közt. Es a másik hiába rohan utána, hiába hív segítségül istent és ördögöt, a leány eltűnt s ő uem fogja megtalálni soha.

Mintha sziveböl egy titkos hatalom kiszivta volna az életet, mintha lelkéböl eltűnt volna a büszke dacz, szeméböl a ragyogás és ajkairól a mosoly. Mintha az erdő se lenne a régi, — a fák lombtalanok, a fű el-sárgult és minden oly kietlen, oly szomorú, mint soha azelőtt.

Mit ér ez az élet? Nem-e jobb a föld alatt pihenni, ha a szív ugyanis meghalt már? Hátha igaz, hogy az élet azoké, a kik nem tudnak szeretni.

Es künn, az erdőben, a szomorú fűzek alatt sirt isnak újra, hogy eltemessék a harmadikat is: a ki meghalt, mert szeretett. — Sötét, fagyasztó éjszakában egy árny lebeg a sirok felett.

Sóhajt elkapja a süvítő északi szél, panaszát nem hallja senki: hisz azok, a kik megértenék, nincsenek többé — és ő egyedül, elhagyatva bolyong idegenek, ellenségek közt.

Az emberek messze elkerülik. Hatalmát kijátszották: mert ők nem tudnak szeretni.

A mult romantikus világa, nagy érzelmei kihaltak.

Es oly csodásan hangzik előttünk a bolygó, tűnékeny árny regéje a lovagkor ábrándos hőseiről, a kik meghaltak, ha szerettek.

CSARNOK.

Ábránd és valóság.

Irta: **Kohányi Gyula.**

Pedig, ime, a bokor nyilik s a lény emberben és madárban egyaránt örült még néhány héttel ezelőtt nagyon, — öröme atragadt a higgadt emberekre is, akik nagy buzgalommal látak neki a szemhatár legalján még a hóviharban is áttetsző szőlőhegynek s megnyitották a tókéknek befödött venyigéit... Vajjon nem követi-e majd bu ezt az általános koranyilast?!

S a félebredt eszmecekerék mintegy megkivánva az életet az ablakon túl kétségek közt hanyódo növényektől és állatoktól — ösztökélnék, hogy ne hagyjam őket újra elaidni, így beszélve hozzám:

— Vajjon nincs-e valami kapcsolat a fák rügyezése s a vadludak érkezése közt s nem lehetne-e ezeknek összehasonlító megfigyelésével ezeket a maihoz hasonló meglepetéseket minél keves bbre szorítani? | S az én eszem igent mond rá önkéntelenül.

Ezelőtt pár évvel vagy évtizeddel komoly kísérletek indultak meg ebben az irányban s élveszték a semmiségbe; — korán nyitlak; elsöpörte őket az a tavaszi bővihar, mely az eszmék megvalósításának mezején nem egyszer sokkal nagyobb pusztításokat tesz, mint a maihoz hasonló zimankók a természet világában. Egy pár szakfolyóirat ha-ábjain nem egy nagybecsű sorozat látott napvilágot — sőt már eredményről is olvastam közöttük egy ízben, Vajjon nem lehetne-e újra életre kelteni őket? Én azt hiszem, igen.

Első gondolatom természetesen az volt, hogy vajjon honnan támadt ez a furcsa tavaszi hangverseny, amely November végére inkább beillenék?! S még ezen gondolkodom, röpi elem a postás a meteorológiai intézet márczius 30-iki sürgönyjelentését, mely szerint tegnap reggel 7 órakor olyanok voltak az időjárás viszonyok az európai szárazföldön, amelyek határozott zivatar típus mutattak. Héj a s könyve szerint a gélénkebb zivatar k é p z ó d é s k u t f o r r á s a. Hogy ki nem irták (a jöslat így szól: »Élénk nyugati szelekkel tartósan enyhe idő várható, az ország egyes helyén esővel,») azon nem csodálkozom hiszen márcziusban (szintén Héj s tanúsága szerint) alig 5%-a fordul elő az év átlagos zivataros napjainak s ha jól meggonooljuk, ez a k u r n y a v i c z a sem mehet szorosán zivatar számba, azonban még mindig sokat ért volna, ha a gazdaember ezt a jelentést nem a zimankó elvonulása után, hanem még előtte való este megsejthette volna...

Ma már vagyunk ebben az irányban valamennyire. Mikor 1893-ban testet öltött az eszme s — első kísérletkeppen — 130 táviró-állomás megbízást kapott a prognózis-körsürgöny felvételére: akkor rögtön felmerült a prognózisnak az ily táviró állomások helyén zászlók és kosarak felhuzásával leendő továbbításának eszméje is. Ebből az eszméből soha sem lett valóság, pedig nagyon életrevaló s a mezőgazdaság szempontjából roppant hordereje van. Mert a publikum nem megy el azért a táviróhivatalba, hogy a prognózist elolvassa-sőt már az is nagy haladás, hogy ma minden ujság közli legalább a szövegét a napi-jelentésnek s a közönség néha-néha beleméz; azonban mit ér, ha későn olvassa s fogalma sincs róla, hogy az a jelentés tulajdonképen a már meglevő időt jöslolta. Mert hiszen a p r o g n ó z i s m i n d i g a — jelentés keltét követő napra szól, melyet a lapok még Budapesten is csak részben közölnek aznap, s vidéken meg épen sehohsem olvasák akkor, hanem csakis másnap.

Folyt. kov.

KÖZGAZDASÁG.

Buzabetegség Torontálban. Torontál vármegye módosi és zombolyai járásán k gazdasági tudó-itóitól a földmívelési miniszterhez legutóbb beérkezett jelentések szerint a nevezett vármegyében a buzavetések jelentékeny kárt okozó betegség mutatkozik. A földmívelésügyi miniszter ezen jelentések beérkezése után azonnal intézkedett, hogy a megtámadott buzavetések a helyszínen szakértőleg megvizsgáltassanak s a kiküldött szak-érő által megállapított, hogy a mutatkozj pusztításokat fonálféreg az u. n. buzapondró (Szárféreg és golyóüszög) okozzák, a melyek nagyobb mérvű elterjedését az idén különösen az enyhe tél és az ezt követő rendellenes időjárás okozta. A jelenség nem új s szörványosan eddig is mutatkozott s a földmívelési miniszterium szakközegei azzal eddig is foglalkoztak s azt különböző szakközlönyökben már ismertették is; legujabban a földmívelési miniszterium kiadása alatt álló s a mező-és kertgazd-ságra káros rovarokkal foglalkozó kézikönyvben, valamint a »Kísérletügyi Közlemények« folyó évi első füzetében hol azon védekezési mód is meg van jelölve, melylyel e féreg elterjedését meggátolhatjuk, mely főleg a vetőmag gondos tisztításából s a meny-nyiben a vetőmagban még ezután is maradá-
nának pondros buzaszemek, a vetőmagnak a

Kühnf-el
viz és 1
csavázás
földmive
hogy e
pondros
megfelel
hető leg
a baj to
lyoztassé

Bevet
terül

kateszt.

I. Dun

364.34

II. Dur

975.26

III. Du

1,178.41

IV. Tis

366.82

VI. Tis

1,308.89

VII. Er

547.56

Főössz

5,515.35

I. Dun

276.94

II. Dur

526.32

III. Dur

368.97

IV. Tis

204.08

V. Tisz

276.10

VI. Tis

43.00

VII. Er

145.53

Főössz

1,840.97

I. Dun

472.59

II. Dun

445.84

III. Dur

307.20

IV. Tis

229.08

V. Tisz

154.84

VI. Tis

101.54

VI. Erd

76.17

Főössz

1,787.29

I. Dun

225.90

II. Dun

299.62

III. Dur

305.94

IV. Tis

266.70

V. Tisz

193.18

VI. Tis

154.30

VII. Er

239.63

Főössz

1,685.30

Ker

keresked

hogy a ke

sára kere

sítsen. Ez

gyenes fel

Künnf-ele csavázási mód szerint (150 liter víz és 1 kgr. angol kénsav 24 óráig) való csavázásából esetleg vetőmag cseréből áll. A földmiveltésügyi miniszter különben intézkedett hogy a kártétel s a vetőmagban mutatkozó pondros szemek felismerésére s a vetőmag megfelelő kikészítésére a gazaközönség a lehető legszelebb körben kioktattassék s ezzel a baj továbbterjedése lehetőleg megakadályoztassék.

A vetések állása. Máj. 20.

Országos összesítés.

Bevetett terület kateszt. hold.	Május 20-án várható áll. termés. összes term. mm.	1898 evi termés. mm.	1898 evi termés. mm.
I. Duna balpartja	364.348 7.30	2,660.357	2,519.409
II. Duna jobbpartja	975.263 7.45	7,274.575	6,821.455
III. Duna-Tisza köze	1,178.414 6.82	8,037.554	7,742.075
IV. Tisza jobbpartja	366.829 6.90	2,564.767	2,460.131
VI. Tisza-Maros szöge	1,308.890 6.60	8,681.893	8,034.479
VII. Erdélyi vármegyék	547.565 6.30	3,441.933	2,454.479

Főösszeg: 5,515.351 6.88 38,007.071 34,897.705

R o z s.

I. Duna balpartja	276.949 6.40	1,775.213	1,788.044
II. Duna jobbpartja	526.326 7.00	3,684.063	3,506.411
III. Duna-Tisza köze	368.973 6.09	2,248.859	2,244.280
IV. Tisza jobbpartja	204.082 6.16	1,258.329	1,165.196
V. Tisza balpartja	276.102 6.30	1,734.368	1,854.060
VI. Tisza-Maros szöge	43.009 6.70	288.070	358.060
VII. Erdélyi vármegyék	145.534 6.00	874.379	883.613

Főösszeg: 1,840.975 6.44 11,863,281 11,799,664

Á r p a

I. Duna balpartja	472.595 7.03	3,325.301	3,312.142
II. Duna jobbpartja	445.845 7.53	3,359.265	3,077.406
III. Duna-Tisza köze	307.204 7.40	2,273.895	2,217.830
IV. Tisza jobbpartja	229.083 6.69	1,533.117	1,450.065
V. Tisza balpartja	154.846 7.60	1,172.209	1,136.894
VI. Tisza-Maros szöge	101.546 7.70	787.584	703,811
VI. Erdélyi vármegyék	76.173 6.15	468.481	584.870

Főösszeg: 1,787.292 7.23 12,919.852 12,483.021

Z a b

I. Duna balpartján	225.908 5.68	1,283.404	1,303,531
II. Duna jobbpartja	299.662 6.89	2,063.605	2,104.204
III. Duna-Tisza köze	305.964 7.19	2,287.967	2,472.094
IV. Tisza jobbpartja	266.700 6.21	1,656.373	1,435.633
V. Tisza balpartja	193.138 6.70	1,292.784	1,341.647
VI. Tisza-Maros szöge	154.301 7.80	1,202.452	1,187.495
VII. Erdélyi vármegyék	239.631 5.74	1,375.765	1,579.819

Főösszeg: 1,685.304 6.60 11,162,350 11,424.423

Kereskedelmi tudakozó hivatal. A kereskedelmi kormányzat már régi terve, hogy a kereskedő világ érdekeinek felkarolására kereskedelmi tudakozó irodákat létesítsen. Ezen irodák célja az lenne, hogy ingyenes felvilágosítással szolgáljon az ország

kereskedőinek, az áru beszerzés forrásáról, az áruk külföldi keresletéről, a külföldi államokban megszabott vámtarifákról, stb. Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter, mint a «Kel. Ér.» jelenti, a kérdést egyelőre akként akarja megoldani, hogy annak teendőit ideiglenesen a kereskedelmi kamarákra bizza, s azokat utasítja, hogy a tudakozódó iroda teendőit azok saját hatáskörükben elvégezzék. — Ez értelemben már a miniszter értesítette is a kereskedelmi és iparkamarai titkárokat. — A fővárosban a tudakozó hivatal teendőit a kereskedelmi muzeum igazgatósága fogja végezni. — A szükséghez képest jövőben a miniszter a vidéken is külön tudakozó hivatalokat fog felállítani. — A kereskedelmi és iparkamarák a felvilágosításokat már június elejétől fogva megadják.

Sertésvásár.

Kőbányai sertéspiacz. Május 24. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 400 kgron felüli 45—45½ kr. Közép (paronkint 300—340 klg. súlyban 45½—46 kr. Fiatal, nehéz (paronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 48½—49 krig. Fiatal közép (paronkint 251—320 klg.) 49—49½ krig. Fiatal könnyű paronkint 250 klgig terjedő súlyba. 49—50 kr. Szerbiai: nehéz (paronkint 260 klg felüli súlyában) 47½—48 krajczárig. közép paronkint 240—260 kilogramm súlyban) 47—47½ krajczárig. Könnyű (paronkint 240 klgamig terjedő súlyban) 46—47 krajczárig

Budapesti gabonatözsde.

Május 24.

készaruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u n a	kilo	Ar 100 klg.		kilo	100 kilogramm ára	
		frtől	frtíg		frtől	frtíg
Bánsági	76	9.10	9.15	80	09.50	09.65
"	77	9.25	9.30	81	09.00	09.00
"	78	9.30	9.35	82	—	—
Tiszavidéki	79	9.45	9.50	—	9.35	9.65
"	76	9.00	9.05	80	—	00.00
"	77	9.15	9.20	81	00.00	—
Pestvidéki	78	9.25	09.30	82	9.45	10.55
"	79	9.35	9.40	—	—	—
"	79	8.95	9.00	80	—	—
Fehérmegyei	76	9.10	9.15	81	9.45	9.55
"	78	9.20	9.25	82	—	—
"	79	9.35	9.40	—	—	—
Bácskai	76	8.90	8.95	80	—	—
"	7	9.00	9.05	81	00	00
"	8	—	—	82	0000	00
Észak mag	79	—	—	—	—	—
"	78	—	—	80	—	—
"	79	—	—	81	—	—

	Mm. hekt.-ben	Ar kilógram
Öz elsőrendű	uj 70—72	7.20 7.35
" másodrendű	"	7.05 7.20
Árpa takarmánynak	" 60—62	6.15 6.35
" égetni való	" 62—64	5.80 6.10
" serfözdei	" 64—66	6.60 7.00
Zab	" 39—41	6.00 6.10
Tengeri bánsági	"	4.40 4.55
" más nemű	"	5— 5.25
Repcze bánsági	"	4.15 4.45

Építetők figyelmébe!
Az izr. templom építéséből felmaradt finom tatató-városi **disztégla** jutányos áron eladó.
Értekezhetni a templom udvaron (Deák-Ferencz u. 8. sz.) a házmesternél.

Cs. és kir. udvari szállító.

Van szerencsém a nagyjérdemű közönséggel tudatni, hogy

butorraktáramat

megnagyobbítottam és a mai naptól kezdve

Szikszay ház,

a főtrafikkal szemben

helyeztem át, hol úgy, mint eddig, ezentul is üzletemet a legszolidabb alapon fogom tovább folytatni. Az eddigi irántam tarusított pártfogásáért köszönetet mondva kérem a n. é. közönséget, hogy bizalmukkal továbbra is megszerencseltetni méltóztassék.

Teljes tisztelettel

Killer Ede.

5052.

1899.

Haszonbérleti hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező, 905. kat. holdat, 1281□-let tevő »Vajda lapos« és hozzá csatolt földek az 1899. év október hó 1-től 1909. év október hó 1-ig terjedő tíz egymásután következő évre, **az 1899 év junius hó 21-ik napján d. e. 9 órakor** a városháza nagytanácstermében tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe kiadatni fog.

Kikiáltási ár 5600 frt, a melynek 10%-át kötelesek árverelni szándékozók az árverelő bizottság kezéhez bánatpénzül készpénzben letenini.

A feltételek a jelenleg érvényben levő szerződés feltételei, a melyek a város számvevői hivatalánál, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen 1899. május 13-án.

A városi Tanács.

A ki tartós lodent

és

divatszövetet férfi ruháknak

venni óhat, bizalommal forduljon a

Kastner & Öhler, Graz

c z é g

posztó-osztályához.

Minták díjmentesen.

A ki tartós és

erős öltönyöket

jutányos áron akar vásárolni, az szabómestere által csak a

Stikarovszky János, Budapest

(V., Erzsébet-tér 16. szám)

czégnak mintakártyáit hagyja előmutatni. Ezen czégnak szigorúan szolid üzletvezetése keszeskodik a ki elégitő kiszolgáltatásért. Sem magas rabattok, sem másféle megvesztegetések által nem szereztetnek vevők. — Szaklap szabóknak ingyen.

308
1899. szám.

Árverési hirdetemény.

Alulírott kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a h.-b.-szörményi kir. járásbiróságnak 1898 évi V. 27/4 sz. végzése folytán Dr. Fejér Ferencz ügyvéd által képviselt Krausz Gyula felperes részére Pájer Béla alperes ellen 86 frt 38 kr. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 398 frt 80 kr-ra becsült ingóságokra a h.-b.-szörményi kir. járásbiróság 1899 évi V. 184/2 sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felül, foglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, az árverésnek végrehajtást szenvedő h.-b.-szörményi lakásán és az általa kezelt üzletben leendő megtartása határidőül **1899. május hó 27 napján d. e. 9^{1/2} órája** kitűzetik, a mikor a bíróilag lefoglalt butorok, porcelán és üveg áruk a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölsőlegére fognak utaltatni.

Kelt H.-Böszörmény, 1899 évi május hó 12 napján.

Kopacsek Aurél
kir. bírósági végrehajtó.

338, 357, 363
1899. szám.

Árverési hirdetemény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a h.-b.-szörményi kir. járásbiróságnak 1898 123/P., 1899 évi V. 95/1 V. 158/3 sz. végzése folytán Dr. Fejér Ferencz és Kovács Sándor ügyvéd által képviselt Kohn Adolf és fia és Kramer Aurél felperesek részére Schwéd Sámuel alperes ellen 300 + 153 frt követelés s jár. erejéig

elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 568 frt 20 kr + 135 frtra becsült ingóságokra a h.-b.-szörményi kir. járásbiróság 1899 évi V. 95/2, V. 158/4 V. 215/2 sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, az árverésnek végrehajtást szenvedő h.-b.-szörményi üzletében leendő megtartása határidőül **1899 évi május hó 29 napján d. e. 9 órája** kitűzetik, a mikor a bíróilag lefoglalt cipő áruk, üzleti berendezés, bőr anyag és egyebek a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölsőlegére fognak utaltatni.

Kelt H.-Böszörmény 1899 évi május hó 12 napján.

Kopacsek Aurél,
kir. bírósági végrehajtó.

Tisztelettel értesítjük mindazon t. cz. vállalkozó építész, építőmester urakat és az igen tisztelt építető közönséget, kik — miután ez utóbbi hetekben csertéglá készletünk elfogyott, — így kénytelenek voltak szükségletüket másutt beszerezni, hogy téglagyárainkban a gyártás annyira előrehaladt, miszerint a mai naptól kezdve már szívesen szolgálhatunk:

a legjobb körkemenczei csertéglával.

Továbbá ajánlunk körkemenczében égetett **vastéglákat** sertéshizlaldák és járdák kirakásához. Sima nyers **falazati téglát** gépen készítve.

Szénnel égetett lapos és kupás cserepet.

Mütéglát, konyha és folyosók kiburkolásához hat- és négyszögletes alakban. A legnagyobb méretben készült teljesen kiszáradt **vályogot**.

Kivánatra mintákkal és árjegyzekkel szívesen szolgálunk.

Vidéki megrendelések és vasuti szállitmányok a legnagyobb gondal csomagolva, mérsékelt fuvardij felszámítása mellett gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Utalványok válthatók a társaság irodájában: **Széchenyi-utca 21. szám.** — Telefon 71. szám.

Megrendelések házhöz szállitva is elfogadtatnak.

Teljes tisztelettel

Berger Jenő és Horváth János

„Első Debreczeni Téglagyár-Társaság“

DEBRECZENBEN.

A M. Kir. Államvasutak Gép-gyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körut 32. szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült **gőzcsőplógarnitúráit**, ipari czélokra alkalmas **Compound** lokomobiljait, teljesen vasból készült **szalmakazaló gépeit és kukoriczamorzsólóit**, Stibor-féle **kőfűrészzeit**, „Millenium“ **kaszaló és aratógépeit**; továbbá Schack-féle **ekéit, vetőgépeit, boronáit**, és egyéb gazdasági gépeit.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Képviselő: **MÁRKUS és SCHWARZ** urak Debreczen.